VICTOR CIRIMPEI
Institutul de Filologie
(Chişinău)

ARGUMENTE ANTI „Î" DIN „A" ŞI „SUNT"

> … e o totală lipsă de logică să complici azi considerabil ortografia, fără a avea un cîştig de principiu (*â* va apărea […] nu numai în locul lui *a* latin, ci şi în locul altor vocale – *e*, *o*, *u*, *i* – latineşti şi de multe alte origini).
>
> … să scrii acum în unele cazuri cu *î* şi în alte cazuri cu *a*, este o chestiune care îi va pune în încurcătură pe foarte mulţi.
>
> Ne îndurerează acest lucru…
>
> ***Silviu BEREJAN*, *Iaşi*, *7-8 noiembrie 1991***

Se împlinesc degrabă 20 de ani, de la 17 februarie 1993, cînd Academia Română, în loc să adauge alfabetului românesc încă o literă, pe *ĭ*, foarte necesară ortografiei, a decretat folosirea a două litere pentru acelaşi sunet (*â* şi *î* pentru [*î*]), mai îndepărtîndu-l din limbă pe străvechiul cuvînt „sînt" de dragul cultismului de rară folosinţă „sunt".

Dintru început, vizavi de impactul ce l-am avut din cauza lipsei lui *ĭ*.

O ediţie academică, *Anuarul Institutului de Etnografie şi Folclor* „*Constantin Brăiloiu*" (Bucureşti, tomul 19, 2008, p. 187–194), îmi publică un articol, „redactîndu-mi" în acesta cuvîntul **uiguri** prin **unguri** (p. 187) şi **uigurii** – prin **ungurii** (p. 188), deşi eu tratez acolo realităţi etno-folclorice ale uigurilor (etnie mongoloidă locuind în China, Afghanistan, Turkmenistan şi în alte regiuni asiatice), şi nu pe ale ungurilor (de neam fino-ugric, vecinii de nord ai României); e vorba de popoare foarte diferite, grav nedreptăţite prin această „redactare" din paginile numitei publicaţii, cu majuscule „de-o şchioapă" în susul copertei: ACADEMIA ROMÂNĂ. Atît uigurii, cît şi ungurii sînt în drept să ceară socoteală pentru aceasta Academiei Române (care, între noi vorbind, nu-şi permite readucerea în alfabet a literei *ĭ*, foarte frecventă în română, inclusiv la scrierea şi pronunţarea corectă a cuvîntului redat aproximativ şi confuz: **uigur**; deci, dacă ar fi fost scris cel puţin *uĭguri* şi *uĭgurii*, nu aş fi fost „redactat" prin *unguri* şi *ungurii*).

Dar noţiuni diferite, ca *haină* şi *haină*, scrise în acelaşi fel – cum le va înţelege cititorul, neavîndu-l una pe *i* mic/scurt?

Dar pentru diferitele ca sens *băiţa* şi *băiţa*, una, cu *i* plin fiind hipocoristic al „băii", alta, cu *i* mic/scurt – un alintător al „badelui"; scrise identic, ce vom înţelege?

Scriem, din păcate, în acelaşi fel, cu acelaşi *i boi* şi *boi* (statură, pluralul subst. „bou" şi verb la infinitiv); *însuşi* şi *însuşi* (pronume şi verb), *orbi* şi *orbi* (adjectiv, plural de subst. şi verb), *vier* (îngrijitor al viei) şi *vier* (porc necastrat); *Iov* şi *Iov*, *Ion* şi *Ion*; în

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

finalurile numelor *Berciu* şi *Berciu*, *Cibotariu* şi *Cibotariu*, *Trăistariu* şi *Trăistariu* etc., etc. Dar numele, scris *Prini* (inclusiv director de editură, Chişinău), cum îl vom percepe, cu *i* plin sau cu *i* mic/scurt?

În prezent, rezolvarea e să umblăm cu dibuitul şi ghicitul, cu aflarea contextului (pe care nu întotdeauna îl avem). Nu e mai simplu, pentru toate cazurile citate şi multe altele asemenea, afară de *i* plin, să avem în alfabet şi litera ***ĭ*** cu valori de *i* scurt/mic şi *i* iotacizat, aşa cum l-au promovat lingviştii August Scriban, Edouard Bourciez, Alexandru Graur, Emil Petrovici?! Mai ales că în era computerelor acest semn grafic nu necesită mari cheltuieli.

Cu marca ACADEMIA ROMÂNĂ este girată, pe 17 februarie 1993, noua reformare a ortografiei limbii române, cu toate că numeroşi cărturari şi în primul rînd lingvişti cu reputaţie s-au pronunţat împotriva acestei reforme (lingviştii înaltului for academic **nu** au votat *pentru*). După această ruşinoasă votare, se insistă pe diferite căi implementarea schimbărilor ortografice votate.

Celor care caută cu orice preţ aplicarea noilor norme ortografice, neacceptate de lingvişti, le vom aminti cîteva dintre aceste opinii, rezonabile, corecte, ştiinţifice – să mai mediteze, „de şapte ori", asupra lor, apoi să se decidă.

Reamintim că înainte de 17 februarie 1993, un forum de 23 de lingvişti din Iaşi, Bucureşti, Chişinău, Cernăuţi, s-a întrunit în cadrul „Zilelor academice ieşene" (pe 7 şi 8 noiembrie 1991) la o dezbatere, cu referate, comunicări, luări de cuvînt, privind calitatea şi destinul normelor ortografice de la 1880, 1904, 1932 şi 1953 în faţa noului proiect de „îndreptări" ale ortografiei limbii române; iar după 17 febr. 1993 protestele ştiinţifice la temă au continuat şi continuă, în ţară şi străinătate (amintim de un colocviu internaţional din Germania, la Tutzing/München, 30 martie – 2 aprilie 1993, cu 47 de participanţi, contestînt necesitatea modificărilor din febr. 1993 a ortografiei limbii române), o formă de protest fiind şi prezentul articol.

Aşadar:

Ion Coteanu, prof. dr., membru al Academiei Române (Institutul de Lingvistică din Bucureşti; 7 noiembrie 1991): „Aş vrea […] să pun o întrebare de o simplitate zdrobitoare: cine îmi demonstrează că există în română două sunete diferite pentru care să fie necesare două litere, *î* pentru unul şi *â* pentru altul? Nu cred că poate răspunde cineva.

După părerea mea, actuala ortografie [de la 1953] este cea mai bună din cîte am avut pînă acum; acesta este adevărul!"[1].

Înainte de adoptarea hotărîrii din evocatul 17 februarie 1993, **Alf Lombard**, savant suedez, lingvist, membru al Academiei Române, scria: „Se discută mult, în aceste zile, despre o eventuală reformă a ortografiei limbii române, care ar consta în reintroducerea literei *â* în multe cazuri în care, după regulile în vigoare astăzi, se scrie *î*. […] Academia Română a dorit să cunoască şi părerea unui observator din străinătate. Mi-a făcut onoarea să mă roage să mă pronunţ asupra chestiunii respective. [… Astfel,] hotărîrea din 16 septembrie 1953 [reformă ortografică instituind scrierea generalizată cu *î* – ***n. n.*** …] a marcat victoria totală a „şcolii" fonetice. [… Reexaminată în 1965,] hotărîrea […] îmi pare bine făcută şi acceptabilă şi astăzi; nu merită, cred, să fie schimbată. [Iar *sunt* a fost introdus] în limba cultă de şcoala latinistă din secolul XIX […]. Formele româneşti

[1] *Ortografia limbii române*. *Trecut*, *prezent*, *viitor*, Iaşi, Institutul European, 1992, p.73-74.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

sunt-em-eţi, cu *u*, din limba generală (standard) […] au un caracter artificial, […] nu reprezintă o tradiţie, o moştenire, un patrimoniu”[1].

Un alt membru de onoare al Academiei Române, lingvistul **Eugen Coşeriu** (Germania), la puţine zile după decizia din 17 februarie 1993 (pe 2 aprilie), la colocviul internaţional, semnalat mai sus, a subliniat „gravitatea implicaţiilor pe care le pot avea «îmbunătăţirile» adoptate […] de Academie pentru încetăţenirea şi progresele scrierii cu alfabetul latin în teritoriile din afara graniţelor ţării. […] schimbările propuse în domeniul ortografiei […] ar putea îngreuia […] învăţarea limbii noastre la universităţile din străinătate. Prof. Coşeriu a ţinut să amintească faptul că D-sa a scris tot timpul cu *î* (din *i*), chiar cuvîntul *român* […]!”[2].

În ceea ce priveşte neliniştea savantului pentru scrierea „în teritoriile din afara graniţelor ţării”, aceasta ne reaminteşte poziţia scriitorului clasic **Vasile Alecsandri**, care era „adeptul unei ortografii simple, fonetice, iar nu etimologice, «pe care să o poată învăţa şi deprinde atît românii, cît şi străinii», să prezinte «un mecanism inteligent pentru scrierea unei limbi, iar nu o ştiinţă adîncă, încîlcită, nesuferită» […]”[3].

Lingvistul **Alexandru Graur**, preocupat şi de probleme de ortografie, scria: „din toate felurile actuale de *i*, putem să facem numai două categorii: *i* care formează silabă şi *i* care nu formează silabă. […] Pentru cel de al doilea ne trebuie un semn aparte, şi anume putem adopta unul care nu este chiar nou în scrierea noastră, anume *i* scurt (*ĭ*)”[4].

În ceea ce priveşte forma *sunt* Al. Graur consemnează: „Pentru prima oară, în vara anului 1927, am auzit pe cineva pronunţînd *sunt* […]. De atunci această pronunţare s-a răspîndit mult, dar nu s-a generalizat, iar reforma din 1953 a adus la loc pe *sînt*, care corespunde tradiţiei milenare”[5]. Conform datelor dialectologice, în vobirea populară predomină pronunţiile *sînt*, *sîntem*, *sînteţi*, dar în mici spaţii (vreo 20 %) *sînt*-ul e în paralel cu *sunt*-ul[6].

Folcloristul şi lingvistul **Alexandru Lambrior** s-a opus „total scrierii *sunt*, [afirmînd că] «cei ce-şi fac un titlu de învăţaţi scriind *sunt*, *suntem*, *sunteţi* se înşală [nedorind să] scrie vocala ce o rosteşte un norod întreg»”[7].

Referitor la *sînt*/*sunt* şi valoarea normelor ortografice elaborate în 1953 şi-a expus opinia, clar şi tranşant (pe 7 noiembrie 1991), cercet. dr. **Ion A. Florea** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iaşi): „Provenind din conjunctivul latin *sint*, ajuns prin evoluţie fonetică normală la *sînt*, această formă se justifică istoric (etimologic) şi are o vechime egală cu a scrisului românesc. Chiar şi atunci cînd latiniştii au introdus grafia *sûnt* sau *sunt*, ei ştiau că se rosteşte [sînt], lucru valabil şi pentru scriitorii care scriau *sunt*. […] M. Eminescu: «De-aceea zilele îmi sunt/ Pustii, ca nişte stepe/ Dar nopţile-s de-un farmec sfînt/ ce nu-l

---

[1] Alf Lombard, *Despre folosirea literelor* â *şi* î // „Limba română” (Bucureşti), 1992, nr. 10 (octombrie), p. 531, 534, 536, 539.

[2] Stelian Dumistrăcel, *Lupta în jurul literei* â *şi demnitatea Academiei Române*. *Imperativele integrării culturale a tuturor românilor*, Iaşi, 1993, p. 81-82.

[3] Apud Ion Nuţă, *Contribuţia „Junimii” la impunerea principiului fonetic în ortografia românească* // *Ortografia limbii* …, p. 31-32.

[4] Al. Graur, *Mic tratat de ortografie*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1974, p. 135.

[5] Ibidem, p. 117.

[6] Vezi Stelian Dumistrăcel, Op. cit., p. 92.

[7] Ion Nuţă, Op. cit., p. 37.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

mai pot pricepe»[1]. […] Coşbuc, Vlahuţă, Şt. O. Iosif, Barbu Delavrancea, M. Sadoveanu, I. A. Basarabescu, Emil Gîrleanu, Liviu Rebreanu, Eugen Lovinescu, Al. Lambrior, B. P. Hasdeu, Ovid Densuseanu, H. Tiktin, Nicolae Iorga […] au scris doar *sînt*, tot aşa cum se găseşte şi în rostirea populară, cum probează prestigioasele culegeri […]. Folosirea ambelor variante grafice, la o formă verbală care este atît de frecventă, este o anomalie într-o ortografie. […] Momentul 1953 a însemnat, în esenţă, simplificarea şi precizarea pe baze ştiinţifice a normelor ortografice propuse şi argumentate de filologi"[2].

Romanistul **Eugen Lozovan** în 1954, după o evaluare comparativă a ortografiilor limbilor romanice, conchidea că ortografia limbii române de la 1953 este: „una din cele mai raţionale ortografii ale unei limbi romanice"[3].

Mioara Avram, cercet. dr. (Institutul de Lingvistică din Bucureşti; 8 noiembrie 1991) aminteşte că: „Societatea Profesorilor de Limba Română din Bucureşti […] a publicat în […] 1940 lucrarea *Ortoepie şi ortografie românească* […]. Acest proiect este ferm, […] categoric pentru generalizarea scrierii cu *î*, chiar şi în cuvîntul *român*. Deci soluţia 1953 a fost din 1940"[4]; nu e una comunistă, cum se incriminează.

N. A. Ursu, cercet. dr. (Institutul de Filologie Română „A. Philippide", Iaşi): „ortografia actuală [de la 1953 …] este foarte bună şi […] nu trebuie schimbată. […] nu este necesar să se schimbe ortografia, pentru că ea este rezultatul unor dezbateri ştiinţifice, nu efectul unei hotărîri arbitrare a guvernului […] Au fost dezbateri îndelungate, şi la Academie, şi în presă, în diverse reviste, şi în Uniunea Scriitorilor, iar acestea s-au soldat cu ortografia stabilită în anul 1953, care nu are nimic politic în ea, […] nimic comunist, cum insinuează unii"[5].

Ştefan Giosu, prof. dr. (Facultatea de Litere a Universităţii „Al. I. Cuza"): „Trebuie […] anulat orice act s-a dat pînă acum, fie el şi provizoriu, privind revenirea la ortografia din 1932 [cu *î* din *a* şi *sunt* – ***n***. ***n***.], şi să continuăm cu ortografia pe care o avem din 1953 încoace"[6].

Vasile Arvinte, prof. dr. (Facultatea de Litere a Universităţii „Al. I. Cuza"): „Să scriem […] cu varianta din 1953, […] pentru că alta mai bună nu avem"[7].

Magdalena Vulpe, cercet. dr. (Institutul de Fonetică şi Dialectologie „Al. Rosetti", Bucureşti): „Toţi cei de aici [23 de specialişti care discutăm noul proiect academic de reformare a ortografiei – ***n***. ***n***.] sîntem de acord că e vorba de o absurditate din punct de vedere ştiinţific"[8].

---

[1] Preocupat de traducerea unei *Gramatici sanscrite*, Eminescu a folosit în manuscrisul traducerii nu numai *sunt*, dar şi *sînt*, scris *sănt*: „Mai sănt …, Următoarele sănt …, sănt nasale …, neasĕmĕnate sănt …, dacă sănt …" (*Gramatica sanscrită în versiunea lui Mihai Eminescu*, *după* „*Kritische Grammatik der Sanskrita – Sprache in Künzerer Fassung*" *de Franz Bopp*, Tîrgovişte, Editura Bibliotheca, 2004, p. 8, 9, 18, 24, 39).

[2] *Ortografia limbii* …, p. 59-60, 63.

[3] Stelian Dumistrăcel, Op. cit., p 41.

[4] *Ortografia limbii* …, p. 101-102.

[5] Ibidem, p.67-68.

[6] Ibidem, p. 71.

[7] Ibidem, p 70.

[8] Ibidem, p 72.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

Puţin înainte de hotărîrea Academiei Române (din febr. 1993) despre întoarcerea la *â* şi *sunt*, lingvistul **Stelian Dumistrăcel** reuşeşte să publice un studiu-carte, elaborat în 1992, privind această reformă ortografică în raport cu demnitatea Academiei în faţa tuturor cunoscătorilor de română, din ţară şi din afara ei; de unde citãm: „un nor negru, pornit de la Bucureşti [nu dinspre Moscova, de unde ne tot venea „lucoarea" ideilor „geniale" – ***n***. ***n***.], tinde să oprească cristalizarea speranţelor învăţămîntului şi culturii din partea de ţară de dincolo de Prut şi de Nistru!"[1]. Întunecatul nor înfăţişează „propunerile conducerii Academiei Române, din 31 ianuarie 1991, privind «corectarea» unor norme ortografice ale limbii române, în discuţie fiind aduse revenirea la scrierea, în anumite contexte (grafice), a literei *â*, readaptarea grafiei *s* pentru *z* «în diferite condiţii» şi revenirea la grafia *sunt* (*suntem*, *sunteţi*), în loc de *sînt* (*sîntem*, *sînteţi*) […].

Faţă de un asemenea proiect, cel puţin hazardat, a cărui lipsă de temei şi inoportunitate au fost subliniate de profesori şi de lingvişti […] în lunile februarie-martie 1991 […] Considerăm neîntemeiată însăşi opţiunea pentru revenirea la regulile de scriere diferită a fonemului [î], conform principiilor formulate încă de Sextil Puşcariu, aceste reguli fiind de fapt o reminiscenţă anacronică a sistemelor ortografice etimologiste din a doua jumătate a secolului trecut [al XIX-lea].

[…] dacă extinderea sferei de aplicare în scris a lui *â* din *a* va «lumina şi va menţine latinitatea noastră» (G. Murnu) în cuvinte ca *lână*, *câine*, *pâine* ş. a., o va întuneca în cuvintele *râu*, a *râde*, *râpă*, *sân* etc. şi va provoca, fără îndoială, serioase confuzii la scrierea derivatelor şi a formelor gramaticale ale aceluiaşi cuvînt, care e mai firesc să urmeze modelul cuvîntului de bază (deci a *hotărî – hotărîre*, *hotărîtor*, *hotărînd*, *hotărîsem*, *hotărîşi* etc., nu *hotărâre*, *hotărâtor*, *hotărând*, *hotărâsem*, hotărâşi etc.)[2].

Încă un detaliu: bune-rele, pînă la urmă – cine ar trebui să accepte-voteze normele de scriere, citire şi pronunţie ale unei limbi, a românei?

Fără a-i întreba cineva, în zilele de 7 şi 8 noiembrie 1991, au răspuns la această întrebare oameni de ştiinţă din Bucureşti, Chişinău, Iaşi (observaţi, respectăm ordinea alfabetică).

Teodor Cotelnic (Institutul de Lingvistică, Chişinău): „nu poate fi vorba de acceptarea acestor amendamente ortografice promovate de Academia Română. E […] o tragedie […] pentru cultura naţională, cînd specialiştii din alte domenii se consideră şefii noştri, diriguitorii noştri. […] rugămintea noastră, adresată diriguitorilor Academiei Române, este să lăsăm normele ortografice [de la 1953] aşa cum sînt"[3].

Stelian Dumistrăcel (Institutul de Filologie Română „A. Philippide"): „[Reacţionăm] la un eveniment care, în mod paradoxal, s-a produs în afara mediului profesional al lingviştilor"[4].

Dumitru Irimia (Facultatea de Litere a Universităţii „Al. I. Cuza"): „Problema ortografiei, problemele limbii, ale raportului dintre limbă, ortografie, cultură sînt înainte de toate problemele filologilor. Şi dacă […] filologii, vor ajunge […] pe bază de argumente bine cîntărite […] la anumite concluzii, oricare ar fi acestea, plenul Academiei ar trebui să se supună şi să impună aceste concluzii.

[1] Stelian Dumistrăcel, Op. cit., p. 7.

[2] Ibidem, p. 7, 9-10.

[3] *Ortografia limbii* …, p. 95, 97.

[4] Ibidem, p. 106.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

Dar […] eu cred că nu avem motive reale, nici ştiinţifice, nici raţionale, nici sentimentale, nici de orice altă natură să schimbăm reglementările în vigoare [de la 1953] în această problemă”[1].

Dan Mănucă (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”): „Aş întreba şi eu: nu este obligată conducerea Academiei de a da dreptul de a decide într-o chestiune specifică specialiştilor din cadrul Academiei? În această comisie [academică de limbă] figurează domnul academician Coteanu, dar unde sînt doamna Mioara Avram, doamna Magdalena Vulpe, […] specialiştii din Iaşi, din Cluj, din Timişoara, din Bucureşti?”[2].

Nicolae Mătcaş (Ministerul Ştiinţei şi Învăţămîntului din Republica Moldova): „unii încearcă să impună acum o reformă ortografică, fără să consulte specialiştii, iar cînd aceştia intervin […], nu li se iau în consideraţie argumentele pur ştiinţifice”[3].

Ioan Oprea (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”): „Intervenţiile în vederea îmbunătăţirii ortografiei nu pot fi făcute decît de specialiştii care sînt în deplină cunoştinţă de cauză. Altcineva, oricîte intenţii bune ar avea, poate greşi foarte grav”[4].

Radu Voinea (membru al Academiei Române): „astăzi, după Revoluţia din 1989, ar trebui să fie lăsaţi specialiştii să-şi spună părerea […]. Dacă vor hotărî scrierea unor cuvinte cu *â* sau cu *î*, asta e o treabă a specialiştilor.

[…] La o […] şedinţă a Prezidiului, mai recent, mi s-a prezentat […] o hotărîre […] a unui colectiv, destul de restrîns, din care făcea parte un singur filolog, restul erau istorici, medici şi alţi specialişti, care hotărîseră în unanimitate cu privire la scrierea cu *î* şi *â*. Pînă la urmă Prezidiul şi-a însuşit această hotărîre. Academicianul Coteanu a fost contra. Eu […, specialist în mecanica solidului – ***n***. ***n***.] n-am putut decît să mă abţin […]. A vota un adevăr ştiinţific este […] o absurditate. Adevărurile ştiinţifice nu se pot pune la vot. […] Vă promit că mă voi opune să se pună la vot în adunarea generală problema ortografiei, considerînd că această problemă este o problemă ştiinţifică”[5].

<u>După 17 febr. 1993</u> distinsa cercetătoare **Mioara Avram**, responsabilă a conceptului *Dicţionarului ortografic*, *ortoepic şi morfologic al limbii române* din 1982 (în baza normelor ortografice din 1953), cel mai bun pînă acum dicţionar de acest gen, nu conteneşte condamnarea hotărîrii absurde, cu girul Academiei Române, din februarie 1993, a ortografiei limbii tuturor românilor:

1) „Deşi […] Academia Română a hotărît, în februarie 1993, modificarea unor reguli, referitoare în speţă la scrierea vocalei [î] şi la trei forme ale verbului *a fi* (sînt, sîntem, sînteţi), precizez că lucrarea mea [*Ortografie pentru toţi* – ***n***. ***n***.] nu se aliniază la modificările menţionate. Explicaţia principală a acestui fapt este dezacordul meu – şi al majorităţii specialiştilor români şi străini – cu modificările în cauză, dezacord pe care l-am exprimat consecvent, în mai multe rînduri […]”[6].

---

[1] Ibidem, p 66-67.

[2] Ibidem, p 114.

[3] Ibidem, p. 90.

[4] Ibidem, p. 81.

[5] Ibidem, p. 117-118.

[6] Mioara Avram, *Ortografie pentru toţi* (*30 de dificultăţi*), Ediţia a doua, Chişinău, Litera, 1997, p. 3.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)

2) „La 17 februarie 1993 Academia Română a hotărît în mod arbitrar această extindere [a lui *â* în interiorul cuvintelor]”[1].

3) „Revenirea la *â* în interiorul tuturor cuvintelor este nejustificată, reprezentînd o complicaţie gratuită, din moment ce se recunoaşte existenţa unei singure vocale [*î*]”[2].

4) „generalizarea scrierii cu *î* a însemnat un progres important al aplicării principiului fonetic de corespondenţă între o literă şi un sunet”[3].

5) Ilustra lingvistă detestă „modul inadmisibil în care s-au luat decizii de normare lingvistică fără a se ţine seama de opoziţia lingviştilor, cît şi manipularea demagogică a opiniei publice”[4].

6) „Viitorul ortografiei şi ortoepiei româneşti depinde […] de filologi. Şi nu ca simpli executanţi docili ai deciziilor luate de alţii!”[5] (Cu mare părere de rău, tocmai aceşti executanţi docili, dintre filologi, sînt implementatorii ardenţi ai normelor din 17 febr. 1993.)

7) Cu sufletul îndurerat în faţa prăpastiei deschise pentru cultura naţională a românilor (sentiment propriu şi lingvistului basarabean Silviu Berejan ‹vezi epigraful acestui articol[6]›), Mioara Avram îşi caligrafiază crezul: „sînt încredinţată că [editînd cartea *Ortografie pentru toţi – **n**. **n**.*] nu fac un deserviciu, ci un serviciu culturii naţionale”[7].

O parte a personalităţilor ştiinţifice, care au protestat cu argumente imbatabile în faţa bizarei decizii de reformare a ortografiei limbii române din 17 februarie 1993, personalităţi citate-evocate în acest articol, nu mai sînt printre cei vii, inclusiv nepomenitul în rîndurile anterioare, înflăcărat vorbitor la Televiziunea Română, lingvistul George Pruteanu… Au rămas mai în voia lor semănătorii netrebnicului *î* din *a* şi a ţuguiatului *sunt*.

---

[1] Ibidem, p. 98-99.

[2] Mioara Avram, *Probleme actuale ale ortografiei româneşti* // „Limba română” (Chişinău), 1994, nr. 3, p. 48.

[3] Mioara Avram, *Ortografie pentru toţi* …, p. 100.

[4] Ibidem, p. 3.

[5] Mioara Avram, *Probleme actuale* …, p. 53.

[6] Extras din *Ortografia limbii* …, p. 75 şi 83.

[7] Mioara Avram, *Ortografie pentru toţi* …, p. 4.

BDD-A25928 © 2009 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:56:51 UTC)